

Düzenleyenler:

Salih Hafızođlu
Nilüfer Kafescioğlu
Tuğçe Kürkçüođlu
Didem Coşkun Ergin

Yönetim Kurulu

Dr. Nuşin Sarımurat Baydemir
(Başkan)

Yrd. Doç. Dr. Nilüfer
Kafescioğlu (Başkan
Yardımcısı)

Uzm. Psk. Emre Konuk
(Sekreter)

Dr. Rukiye Hayran (Sayman)

Uzm. Lisanslı Evlilik ve Aile
Terapisti Sibel Erenel

Uzm Psk. Dan. Neylan Özdemir

Dr. Yudum Akıyl

Bu Sayıda

Yönetim Kurulu Mesajı	1
IFTA Başkanı Fatma Torun Reid ile Röportaj	2
IFTA 2013 Kongresi İzlenimleri	4
I. Düzey PACT Eğitiminin Ardından	7
Birinci Basamak Tedavide Aile Tera- pisi Seminerinin Ardından	8
Aile Danışmanlığı/ Terapisi Eğitim Programı Seçerken Nelere Dikkat Etmek Gerekir?	9
Çocukluk Yara- larımızı Kim İyileştirecek?	11
Aile Sistemi	12
Duyurular ve Kongreler	13
ÇATED Sistemik Bülten Yazım Kuralları	14
Sosyal Medyada ÇATED	15
Adres ve İletişim	15

ÇİFT VE AİLE TERAPİLERİ DERNEĞİ'NDEN HABERLER

SİSTEMİK BÜLTEN

Cilt 1 Sayı 3

20.05.2013

Merhaba,

Mayıs 2013 ve üçüncü bültenimizde yine birlikteyiz. Bu bültende Uluslararası Aile Terapileri Derneği (IFTA) başkanı ve derneğimiz ÇATED'in kurucu üyelerinden Sayın Fatma Torun Reid ile bir söyleşi okuyacaksınız.

Fatma Hanım'ın kısa yaşam öyküsü aynı zamanda Türkiye'de psikoterapinin gelişimiyle ilgili ipuçlarını taşımakta. Fatma Hanım bir psikoterapistte olması gereken sabırla, kararlılıkla yol almış mesleğinde. İyi bir psikoloji eğitiminden sonra, okullarda öğretmenlik yapılarak başlanılan profesyonel yaşam, sürekli kendini geliştirme ve yenileme çabasıyla alınan eğitimlerle zenginleşmiş, girişimci bir ruhla, sonuçta, ilk özel psikoterapi merkezi açılmış ve süreç bize dönemin IFTA başkanını kazandırmış!

Bu yaşam öyküsü mesleğimiz adına bana umut vermekte.

Psikoterapi ve psikoterapist kavramları halen üzerinde çalışmamız, ilgili kurumlara, halkımıza anlatmamız gereken kavramlar.

Günümüzde, Türkiye'de psikoterapi yasasının oluşturulması, psikoterapist, aile terapisti ve aile danışmanlığı mesleki tanımlarının netleşmesi, psikoterapi eğitimi ve uygulamalarına yönelik kriterlerin saptanmasına ihtiyaç duymaktayız.

Bu ihtiyaçtan hareketle Çift ve Aile Terapileri Derneği (ÇATED) olarak, dünyadaki örneklerden yararlanarak, ülkemiz gerçekliğinde yapılabileceklerle ilgili çabaladığımız bir yola çıktık. Çıktığımız bu yolun sabır, azim ve kararlılık gerektirdiğinin bilincindeyiz. Umutla yola çıktık; iş birliği, fikir birliği, gönül birliğiyle bu yolu katedeceğimize inanıyoruz.

Süreç içinde gelişmelerden sizleri haberdar edeceğiz.

Umutla ve sevgiyle,

Uzm. Dr. Nuşin Sarımurat Baydemir
ÇATED Yönetim Kurulu Başkanı

IFTA BAŞKANI FATMA TORUN REİD İLE RÖPORTAJ

Tuğçe Kürkcüoğlu

TK: Kendinizi bize tanıtır mısınız?

FTR: Üsküdar Amerikan Lisesi'nden mezun olduktan sonra üniversite eğitimim için yurtdışına gittim ve psikoloji lisansımı ve daha sonra da uzmanlık eğitimimi Kuzey Carolina Üniversitesi'nde tamamladım. Uzmanlık eğitimim sırasında bursumun karşılığı olarak öğrenci danışmanlığı yaptım. Yurda döndüğümde AŞAM'ı açmadan önce on bir yıl hocalık, danışmanlık ve koruyucu ruh sağlığına gönül vermiş biri olarak halk eğitim merkezlerinde, gönüllü kuruluşlarda ve en çok da okullarda anne-baba eğitim programlarına katkıda bulundum. Daha sonra Londra'da Tavistock kliniğinde projektif testler, New York'ta Masterson Enstitüsü'nde kişilik bozuklukları ve New York Fordam Üniversitesi'nde çocuk ve genç terapisi alanlarında eğitim gördüm. Yurtdışı çalışmalarında UNICEF danışmanı olarak New York'ta "Babaların Yokluğunda Gençlik Sorunları Komisyonu"nda çalıştım. Amman'da Ürdün Üniversitesi'nin daveti üzerine Kral Hüseyin'in destek verdiği bir projenin gerçekleşmesine yardımcı oldum. 2004 senesinde Uluslararası Transaksiyonel Analiz Derneği'nin memleket çapındaki örneği olan Transaksiyonel Analiz Derneği'ni kurdum ve halen bu konuda aile terapisine entegre çalışmalar yürütüyorum. Bunlar tahmin edeceğimiz gibi kırk yıllık meslek hayatımdan birkaç kesinti. Kişisel hayatıma gelince, iki kızım, iki torunum var. Yaşam bakışımı ve enerjimi etkileyen inançların başında tasavvuf ve varoluşçu felsefe gelir.

TK: Bize IFTA Başkanı olma hikayenizden bahseder misiniz? Nasıl gelişti?

FTR: 1979 yılında Türkiye'nin ilk psikolojik danışmanlık merkezi olarak kurmuş olduğum AŞAM'ı, Çocuk ve Aile Gelişim Merkezi olarak da isimlendirmemin nedeni sağlıklı bireyin ve ilişkilerin olabilmesinde ailenin işlevinin önemini vurgulamak istememdi. Danışmanlık ve klinik formasyonuma rağmen, ister büyük ister çocuk olsun danışanlarımla hep sistemik çalıştım. Bir anlamda, aile terapisine yatkınlığım IFTA'nın çok öncesine gider. On iki yıl önce, "Meet Turkey" isimli bir derginin editörü olan Sevil Ören Avustralya'da bindiği metroda yanına oturan Norveçli bir hanımla sohbet ediyor. Bu kişinin IFTA isimli Uluslararası Aile Terapisi Derneği'nin başkanı olduğunu öğrenince sohbet bu konuda gelişiyor ve Sevil Hanım Türkiye'ye döndüğünde konuyla ilgili kişileri bulmak üzere harekete geçiyor. Başvurduğu kişilerin arasında ben de varım. Bilgi edinmek için IFTA ile yazışıyoruz. AŞAM olarak başkan Wencke Seltzer ve daha sonra başkan Chana Winer'ı İstanbul'a davet ediyoruz. Aile ve Evlilik Terapisi Derneği'nin başkanı Murat Dokur'u ve konuyla ilgili kişileri bir araya getiriyorum ve bu güzel başlangıçtan sonra IFTA her yıl organize ettiği kongresini ilk kez İstanbul'da gerçekleştiriyor. Yıl 2004. Bir başka uluslararası kongrede ise bugün IFTA'nın genel sekreteri olan William Hiebert'la tanışıyorum. Sunumunu beğendiğim deneyimli bir aile terapisti olan William Hiebert'ı 2005'ten itibaren AŞAM sponsorluğunda her yıl İstanbul'a davet ediyorum ve bu seminerler ilgili uzman arkadaşların hem bilgilerini zenginleştirmelerine hem de aile terapisinin daha yaygın duyulmasına bir vesile oluyor. Sekiz yıl önce IFTA'ya üyeliğimle başlayan aktif üyeliğim, yıllık kongrelerde sunumlarım ve dernek içi çalışmalarımı devam ediyor.

IFTA başkanlığı 6 yıllık bir görev. İlk 2 yıl gelecek dönem başkanı olarak, 3.ve 4. yıllar bugünün başkanı olarak, son 2 yıl da geçmiş dönem başkanı olarak yönetim kurulunda çalışıyorsunuz. Benim dördüncü yılım bitmek üzere. Temmuz ayında başkanlığı Lee Bowen'a devretmiş olacağım. Başkan seçilmeden önce en az bir yıl IFTA üyesi olmanız gerekiyor. İlk başkanlığa namzet gösteriliyorsunuz sonra değişik ülkelerden 19 kişiden oluşan IFTA Board of Directors'ın çoğunluk oylarıyla seçiliyorsunuz. Oldukça yüklü bir görev, özellikle skype'la yapılan toplantılar ve yüzlerce e-mail yazışması zaman ve yakın takip istiyor.

TK: IFTA 2013 kongresi Şubat ayında Amerika'da yapıldı. Sizce genel olarak nasıl geçti?

FTR: Katılım çok iyiydi. Orlando kış ortasında ılık iklimiyle katılımcıları karşıladı. 36 ülkenin temsil ettiği bir grubun bir araya gelmesi ve uzmanlık bilgi ve deneyimlerinin aktarıldığı seminerlerle ve yemek arası sohbetlerle samimi ve etkili bir kongre oldu. Aile terapisi eğitimini alan üniversite öğrencilerini temsil eden grupların katılımı ise geleceğin uzmanlarına yapılan bir yatırım olarak sevindiriciydi.

TK: Konferansın sizi en çok etkileyen tarafı ne oldu?

FTR: Sadece beni değil, herkesi etkileyen en önemli yönü kongremize eşi ile birlikte katılan Salvador Minuchin'di. 92 yaşında olmasına rağmen sağlıklı, zihinsel olarak dipdiri ve insan olarak da sempatik biri. Kendisiyle sohbet etme fırsatını bulmak çok hoştu. Konuk konuşmacılardan biri olan Celia Falicov'un Minuchin ile yaptığı söyleşi çok anlamlıydı. Yine Celia'nın memleket değiştiren aile ve bireylerinin ilişkilerini ve sorunlarını ele alan sunumu çok etkileyiciydi bence.

TK: Önümüzdeki sene, 2014'te IFTA konferansı İzmir'de yapılacak. Bu konudan biraz bahsedebilir misiniz? Ne gibi bir program planlanıyor?

FTR: IFTA'nın ikinci kez uluslararası kongresini Türkiye'de yapıyor olması hem gurur hem heyecan verici. IFTA'nın ilk kez 2004 kongresini bildiğiniz gibi İstanbul'da yapmıştık. 2014 yılında bir başka şehirde buluşalım istedik. İzmir'i seçtik. Swisshotel her bakımdan donatımlı, merkezi bir otel. Kongre Mart 5-8 arasında, yani kış mevsimine denk düşse de İzmir'de mevsim ılımlı olur umudundayız. Uçak biletleri daha ucuz olduğu için uzaktan gelecek yurt dışı katılımcıları düşünerek IFTA kongreleri Şubat -Mart aylarında yapılıyor. 2014'ün kongre teması : "Teknoloji, Aileler ve Etkili Terapi" (Technologies, Families and Effective Therapy). Sunumlar İngilizce; büyük salonda yapılan konuşmalar için similtan çeviri sağlanacak. Misafir konuşmacıların özenle seçildiği bu kongrede özellikle teknolojinin aile içi ilişkiler ve iletişim üzerindeki etkisini ele alan sunumlar ve araştırma sonuçları uzmanlar kadar eğitimciler için de aydınlatıcı olacak. Türkiyemizde katılımın yüksek olmasını umuyoruz.

TK: Şu anda IFTA'nın yönetim kurulunda Türkiye'den siz de dahil 2 temsilci bulunuyor. Bunun şüphesiz Türkiye'de çift ve aile terapisi alanının gelişmesine katkıları var. Sizce bu katkılar nedir?

FTR: Aile terapisinin Amerika'da elli yıllık bir geçmişi var. Pek çok ve ciddi çalışmalardan sonra ancak 2009 yılında tüm eyaletlerde standartlar ve lisans olayı gerçekleşmiş. Avrupa'da Aile Terapisi derneklerinin ve enstitülerin oluşması ise çok daha sonra. Biz IFTA'daki çalışmalarımızdan : şeyden önce standartlar konusunda ve aile terapisinin meslek olarak tanımlanmasında dünya kriterlerinin neler olduğu bilincini yaymaya çalışıyoruz. Bu nedenle de ÇATKOM (Çift ve Aile Terapisi Komitesi) ismiyle başlayan bir uzman çalışma grubumuz daha sonra ÇATED (Çift ve Aile Terapileri Derneği) ismini alarak dernek oldu. Derneğin misyonu IFTA'nın misyonu ile örtüşüyor. Ailenin toplumun temel taşı olduğu inancından yola çıkarak sağlıklı aile içi ilişkilerinin sağlıklı bireyleri yetiştireceği, huzurlu bir toplum, huzurlu bir dünya için ailenin işlevselliğinin korunması ve bu konuda aile terapisinin yaygınlaşması hedefleniyor. IFTA'nın yıllık kongreleri bu bilinci yaygınlaştırmak, uzmanları bir araya getirmek ve kongre aracılığı ile sahada yeni olan uzmanlara eğitim fırsatını sağlamak oluyor. IFTA'da Türkiye'den üye sayısı tüm dünya ülkeleri içinde ikinci sırada. Biz IFTA'yı tanıdığımız kadar IFTA da bizleri tanıdı. IFTA'nın yönetim kurulunda olmasalar bile, aile terapisine inanan eğitilmiş ve deneyimli birçok meslektaşımız bu konuda her kademedeki farkındalığın artmasına yardımcı oldular ve olmaya devam ediyorlar.

IFTA 2013 DÜNYA AİLE TERAPİSİ KONGRESİ İZLENİMLERİ

20-23 Şubat 2013 tarihlerinde Orlando, ABD’de yapılan IFTA (Uluslararası Aile Terapisi Demeği) Kongresi’ne katıldım. “Ailelerle Çalışma: Bütün ya da Parçalarla (Working with Families: Whole or Parts)” temalı kongre benim için bazı unutulmazları yaşadığım bir kongre oldu. 35 ülkeden 350 katılımcının katıldığı kongrede Türkiye’den ÇATED Yönetim Kurulu üyelerinden benimle birlikte Yrd. Doç. Nilüfer Kafescioğlu, Emre Konuk, Eda Arduman ve kurucularımızdan IFTA başkanı Fatma Torun Reid de vardı.

Fatma Torun Reid’in başkanlığının ikinci yılında açılışı yaptığı kongrede, Salvador Minuchin aile terapisi alanının gelişimi ve bugünü üzerine konuştu. 92 yaşında olmasına rağmen espirili konuşması ve alanın ilk yıllarına dair özelleştirisi ile kimsenin doyamadığı bir konuşmaydı. Onunla aynı fotoğrafta yanyana olabileceğimi hiç hayal etmezdim. Türkiye’ye gelmeyi istese de, yaşını ima ederek 2014’te İzmir’de gerçekleşecek olan IFTA kongresine gelemeceğini, üzülerek belirtti. Açılışa, aynı zamanda 2014 yılındaki kongrenin İzmir, Türkiye’de yapılacağına duyurusu yapıldı. Her ne kadar orada olan Türkleri çok tatmin etmediyse de, yine de tanıtım videosu İzmir’e ilgi uyandırdı.

IFTA Yönetim Kurulu’na seçildikten sonra ilk katıldığım toplantı, Fatma Torun Reid’in başkanlığında gerçekleşti. IFTA Yönetim Kurulu’nda iki Türk olarak bulunmak ve diyebilirim ki Türkiye’den kuvvetli bir grup olarak kongrede yer almak, aile terapisi dünyasında varlığımızı göstermek adına 2013 IFTA Kongresi önemli bir kongreydi!

Kongrenin sponsorlarından Satir Global Network başkanı Sharon Loeschen ve benim gibi diğer Satir terapistleri bir araya gelip Singapur, Slovakya, Çin, Uzakdoğu ve Türkiye’deki Satir yaklaşımının gelişimi ve uygulamalarını paylaştık. Kongrede “Yoğunlaştırılmış Aile Terapisi Sertifika Programı” dahilinde 4 modelin tanıtıldığı programda Satir Pasifik Enstitüsü Eğitim Direktör yardımcısı Kathlyne Maki-Banmen da “Satir Dönüşümsel Sistemik Aile Terapisi Modeli” konulu bir eğitim verdi.

“Satir Modelini kullanarak Ebeveynleri Güçlendirme ve Topluluk Oluşturma” konulu sunumumda, İstanbul’da serebral palsili çocukların ebeveynleriyle Satir İnsan Gelişimi ve Aile Terapisi Enstitüsü ve Çapa Tıp Fakültesi Pediatrik Rehabilitasyon Birimi işbirliğinde yaptığımız bir çalışmayı sundum. Ayrıca ÇATED kurucu üyelerinden Eda Arduman’ın öncülüğünde travmanın ailelerde ve topluluklardaki etkisi üzerine hazırladığımız “Aileler ve Topluluklardaki Delikleri Onarma” başlıklı panelde, “delikleri” travma olgusu üzerinden dört farklı bakış açısıyla ele alarak güzel bir grup çalışması ortaya koyduk. Türkiye’den ben ve Eda, Fransa’dan Martinne Nisse, New York’tan Leyla Akça panelde çocuk istismarında erken korunmanın öneminden, çocuklarla sanat, drama gibi dışavurum terapilerinin dayanıklılığı artırmasından ve okullarda güçlendirme çalışmalarının öneminden bahsettik.

Kongrede IFTA Yönetim Kurulu toplantılarından fırsat bulduğum katıldığım sunumlarda ve yaptığım görüşmelerde sorunların çoğunun ortak olduğunu gördüm: Göçler, savaşlar ve toplumsal sorunların artmasıyla birlikte aileleri, bireyleri ve yakın ilişkileri zorlayan faktörler sebebiyle, dünyanın neresinde olursanız olun birey, çift, aile ve toplulukların ilişkisel ve güçlülük odaklı çalışan aile terapistlerine her zamankinden daha çok ihtiyaçları var.

2004 yılından 10 sene sonra Dünya Kongresi’nin tekrar Türkiye’de yapılması, ülkemizde Çift ve Aile Terapisi’nin gelişimine dair deneyimleri ve kazanımları dünyadaki diğer çift ve aile terapistleriyle paylaşmak adına heyecan verici. Çift ve Aile Terapisi’yle ilgilenen herkesin 5-8 Mart 2014’te İzmir’de yapılacak olan IFTA Dünya Kongresi’ne katılacağını umuyorum. Bu konuda detaylı bilgiye www.ifta-familytherapy.org adresinden ulaşabilirsiniz. Kayıt olurken ÇATED üyelerine özel grup indirimli kaydınızı yaptırmak için bizimle temasa geçebilirsiniz: www.cated-tr.org

*Sibel Erenel, MA
Lisanslı Evlilik ve Aile Terapisti
ÇATED Yönetim Kurulu Üyesi*

IFTA 2013 DÜNYA AİLE TERAPİSİ KONGRESİ İZLENİMLERİ

Bu yılki kongrenin önceki yıllara göre çok daha zengin ve doyurucu bir program içermesi sevindiriciydi. Aileyi ilgilendiren ve sosyolojik boyutu olan konular enine boyuna tartışıldı. Bunun yanında klinisyenin pratikte kullanabileceği workshoplar ve seminerler olabildiğince çeşitliydi. Kongrenin davetlisi olarak gelen ve Aile Terapisine tarihsel açıdan ve halen ciddi katkıları olan önemli isimler de oradaydı. Salvador Minuchin, Judith Landau ve diğerleri kongreyi çok zenginleştirdi. Minuchin'e ayrılan zaman, yakın arkadaşı ve çok eskiden beri birlikte çalıştıkları Celia Jaes Falicov ile bir söyleşi şeklinde geçti. Aile Terapisinin 60 yıllık serüvenini bir çırpıda paylaşması, Aile Terapisini birlikte oluşturdukları meslektaşlarıyla yaşadıkları tatlı rekabeti, hala geçerliliğini koruyan ve bir türlü cevabı alınamayan sorularla tatlı tatlı dalga geçmesi, bütün bunların arkasında yaşanmış ve sindirilmiş bir bilgeliği hissetmek çok keyifliydi.

Böylesine zengin bir kongrede 150'yi aşan workshop, seminer ve diğer sunumlar söz konusu olduğunda bir seçim yapmakta hepimiz zorlandık. Türkiye'den de meslektaşlarımız (Fatma Torun Reid, Eda Arduman, Sibel Erenel, Nilüfer Kafescioğlu, Zeynep Zat ve ben) önemli sunumlar yaptılar. Bütün bu sunumların içinden 'bir iki tanesini seç' denecek olursa, Judith Landau'un "Bağımlılık, Ergenler ve Aileleri" ile ilgili çalıştayı ve Florence Kaslow'un "aileden makro düzeye uzanan yelpazede aile terapistinin odaklanması gereken sorun yelpazesini ve bunların kendi aralarındaki sistemik bağlantıları dile getiren çalıştayı söyleyebilirim. Bunlara birkaç tanesini daha ekleyecek olursak, gidiş dönüş yaklaşık 40 saatlik yolculuğa değdi diyebiliriz.

Bütün bunların yanında gerek AAMFT (Amerikan Evlilik ve Aile Terapisi Derneği, American Association for Marriage and Family Therapy) ve gerek IFTA'nın kongrelerinde uzunca zamandır eksikliğini hissettiğim birkaç noktanın da altını çizmek isterim. Çok eski yıllarda bu kongrelerde yapılan sunumlar söz konusu olduğunda, sunumu yapan kişi, özellikle uygulamaya dayanıyorsa bağlandığı ve geldiği teorik yaklaşımı özetleyip teori ile pratik arasındaki bağı gösterirdi. Böyle bir gelenek oluşmuştu. Bu geleneğin yavaş yavaş bırakıldığını görüyoruz. Bu biraz da sanıyorum "sistemik" kavramının zaman içinde bir değişikliğe uğramasından kaynaklanıyor. Geçmişte Sistemik Yaklaşım'ın "Sistem Teorisi"ni dile getirdiğinin altı net çizilirdi. Giderek "sistem" kavramının daha çok genel anlamda "ilişkiler" kavramıyla özdeşleşmiş olduğunu görüyoruz. Böyle olunca özü itibari ile "sistem" kavramını pek içermeyen; örneğin kişisel ihtiyaçlar ve motivlerden beslenen ama ilişkilerde yansıdığı için "Sistemik Yaklaşım" olarak dile getirildiğini gözlemliyoruz. Dolayısıyla mevcut hali ile pek çok çalışma veya yaklaşım bağlanılan teorinin davranışla bağları gösterildiği kadarı ile "sistemik" anlamına geliyor. Teori ile pratik arasındaki yakın ilişkinin altının çizilmesinin ihmal edilmesinin Aile Terapisini bir dağınıklığa götürdüğünü düşünüyorum. Sistem Teorisi, bir model olarak alınmadan önce, Aile Terapisinin adı; "İlişki Terapisi" idi. Belki buna benzer ayırmalar yapmak gerekiyor. En azından bu konuyu daha fazla irdelememiz gerekiyor gibi.

Aile Terapisi çok yerinde olarak toplumun, dolayısı ile ailelerin yaşadığı sosyal boyutu olan sorunlara el atmıştır. Örneğin aile içi şiddet, kızgınlık ve öfke kontrolü, travma, doğal felaketler gibi. Son yıllarda Aile Terapisi kongrelerinde bu konuların geniş bir biçimde ele alındığını görüyoruz. Ancak bunların büyük bir kısmının, toplumun değerleri ve kültürel bağlamı içinde ele alınıp, aile ilişkilerine nasıl yansıdığını anlatan çalışmalar olduğunu görüyoruz. Gönül ister ki bunca 10 yıldan sonra bütün bu temaların pratikte nasıl ele alınacağını anlatan, belirli bir müdahale programı içinde ele alınan kapsamlı, adım adım giden, somut örnekler ile sunulan sistemli, ayrıntılı programlar olmuş olsaydı. Bu kapsamda ve içerikte programların Aile Terapisi pratiğinde olduğunu tabii ki biliyoruz. Ancak ilgi çekici olan, bunların Aile Terapisi Kongrelerine arzu edilen sıklıkta ve boyutta yansımıyor olmasıdır. Aile Terapisi kongrelerini düzenleyen kurumların programlarında bu eksikliği giderecek, kabul görmüş programlara yer vermelerini dileriz.

*Emre Konuk
Uzman Klinik Psikolog*

IFTA 2013 DÜNYA AİLE TERAPİSİ KONGRESİ İZLENİMLERİ

20-23 Şubat 2013'de ABD'nin Florida eyaletinde gerçekleşen IFTA (International Family Therapy Association; Uluslararası Aile Terapisi Derneği) Dünya Aile Terapisi Kongresi'nde ÇATED kurucu üyelerinden 5 kişi sunumlar yaptık. Kongre sırasında hem dünyanın her bir yanından gelen meslektaşlarla tanışma fırsatı yakaladık hem de eski dostlarımızla yeniden görüşme ve fikir alışverişinde bulunma olanağı elde ettik. Benim için bu kongrenin en unutulmaz yanı ise Salvador Minuchin ile sohbet etmiş olmaktı!

Kongrede sunduğum konu TÜBİTAK Hızlı Destek tarafından desteklenen, benim yürütücülüğünü yaptığım ve Doç. Dr. Serap Özer ve Yrd. Doç. Dr. Aslı Çarkoğlu'nun da araştırmacı olarak yer aldıkları bir araştırma projesi üzerinedir. "Duygu ve Davranış Problemleri Açısından Risk Altında Çocuklarla Filial Terapi" başlıklı bu sunum bir oyun terapisi etkinliği araştırması üzerinedir. Ülkemizde maalesef terapi etkinliği üzerine sınırlı sayıda araştırma bulunmaktadır. Küçük yaşta çocuklarla ise terapi etkinliği araştırmaları ülkemizde yok denecek kadar az. Sunumda, anne-çocuk çiftlerinin 6 seanslık çocuk-odaklı oyun terapisine katıldıkları "filial terapi" yöntemi hakkında bilgi paylaştıktan sonra anasınıfı ve birinci sınıf öğrencileri ve anneleri ile yürüttüğümüz araştırmanın bulgularını paylaştım. Oyun terapisi üzerine çalışan veya oyun terapisine ilgi duyan diğer meslektaşların katılmış olduğu sunum sırasında ve sonrasında bu konuda tartışma fırsatı yakaladık.

*Yrd. Doç. Dr. Nilüfer Kafescioğlu
ÇATED Başkan Yardımcısı*

1. Düzey PACT (Psychobiological Approach to Couple Therapy, Çift Terapisine Psiko Biyolojik Yaklaşım) Eğitiminin Ardından

Çift ve Aile Terapileri Derneği daveti ve organizasyonu kapsamında, Stan Tatkin (Psy.D, MFT) tarafından verilen I. Düzey PACT Terapisti eğitimine katılan katılımcılar, eğitimin 3. ve 4. modülünü 18-21 Nisan 2013 tarihleri arasında tamamladılar. Bir önceki bültenden de hatırlayacağınız üzere PACT yaklaşımı çiftlere, zihin ve bedeninin entegrasyonunu sağlayarak, uzun süren, emniyetli ve güvenilir bir ilişkiye sahip olmak için gerekli araçları sunmaktadır. Bu amaç doğrultusunda, eğitimin bu modüllerinde, Stan Tatkin, yaklaşımın daha detaylı öğrenilmesi ve ileri seviye için katılımcıların hazırlanmasını hedefleyerek, PACT teknikleri, uyarılma regülasyonları, terapötik çerçeve ve terapistin regülasyonu üzerinde durmuştur.

Eğitimin ilk gününde, çapraz sorgulama ve çapraz yorumlama, metal bükme, üçüncü kişilerin ilişkide idare edilmesi, sözlerin verilmesi ve sosyal kontrat müdahale teknikleri, videolar kullanılarak ve katılımcılarla birlikte canlandırılmalar yapılarak işlenmiştir. Bunun yanı sıra bir PACT terapisti olarak dört bağlanma tipiyle (Kaçınan/Çekinen, Öfkeli/Dirençli, Düzensiz, Güvenli) çalışılırken nelere dikkat edilmesi gerektiği de üzerinde durulan bir başka konudur. Sahneleme ve poz verme de psikodramatik müdahaleler olarak PACT modeli içerisinde yer almaktadır.

PACT teknikleri üzerine interaktif bir şekilde yapılan çalışmanın ardından, uyarılma regülasyonunun çift ilişkisi üzerindeki etkileri ve bunun terapötik süreçte nasıl çalışılacağı da açıklanmıştır. Stan Tatkin verdiği örneklerle, otomatik, öz, dışsal ve interaktif uyarılma regülasyonlarının, aşırı/yüksek ve düşük uyarılan kişilerde çift terapisinde nasıl çalışma konusu haline getirileceği, nelere dikkat edileceği, çiftlerde farklı uyarılma düzeyleri ve farklı tipte uyarılma regülasyonlarına sahip olmanın ilişki içerisinde nasıl bir fırsat haline dönüştürülerek çalışılacağı konularında, terapistin neler yapması gerektiği ve nelerin üzerinde durması gerektiğini vurgulamıştır.

Teknikler ve müdahalelerden sonra, Stan Tatkin bir PACT terapistinin kendine ve tedaviye ait çerçeveyi nasıl oluşturması gerektiğine, tedaviyi nasıl planlayacağına ve terapistin kendi öz denetimini nasıl sağlayacağına dair kendi yaklaşımını aktarmıştır. Tedaviyi planlarken, terapi hedeflerini ve amaçlarını uygun şekilde belirlemek ve çifte uygun kişisel bir tedavi planı hazırlamak, her terapi yönteminde olduğu gibi PACT modelinde de önemli bir yere sahiptir. Terapistin tedavi çerçevesini oluşturmasının yanı sıra, kendi öz denetimini sağlamak için ise, çift terapisti sırasında sakin ve tarafsız kalıp kendisini regüle etmesi gerekmektedir. Stan Tatkin, bunu sağlayabilmek için, Farkındalık ve Morita tekniklerinin kullanımını önermektedir.

Keyifli ve yeni bilgilerle dolu geçen dört günün ardından, katılımcılar I. Düzey PACT terapisti olmaya hak kazandılar ve sertifikalarını alarak fotoğraf çektirdiler. Önümüzdeki dönemde hem I. Düzey PACT eğitiminin tekrarlanması hem de Advanced Level (İleri Düzey) PACT terapisti eğitiminin gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

Fotoğraf: Didem Doğan

Zeynep ŞEKER
Uzman Klinik Psikolog
ÇATED Eğitim Komitesi
Başkan Yardımcısı

ÇATED SEMİNERİNİN ARDINDAN: BİRİNCİ BASAMAK TEDAVİDE AİLE TERAPİSİ

ÇATED olarak, 28 Mart 2013'de San Diego Üniversitesi'nden **Dr. Todd Edwards** ve **Dr. Jo Ellen Patterson**'ı ağırladık. Kendileri "Birinci Basamak Tedavide Aile Terapisi" başlıklı bir seminer verdiler. Seminerin açılış konuşmasını IFTA Başkanı ve ÇATED kurucu üyelerinden **Fatma Torun Reid** yaptı. Seminer boyunca da ÇATED kurucu üyelerinden ve yönetim kurulu üyesi **Sibel Erenel** ardıl Türkçe çeviri sağladı.

University of San Diego Evlilik ve Aile Terapisi Programı'nda öğretim üyesi olan Edwards ve Patterson, son yıllarda ABD'de giderek büyüyen "medikal aile terapisi" hareketi hakkında dinleyicileri bilgilendirdiler. Konuşmaları boyunca tıp ve ruh sağlığı alanında çalışan uzmanların işbirliği yapmaları gerekliliğini vurguladılar. Sunum boyunca şu üç soruyu ele aldılar:

- 1) *Neden ruh sağlığı hizmetleri ve birinci basamak tedavi hizmetleri bütünleştirilmelidir?*
- 2) *Geleneksel ruh sağlığı hizmetleri, bütünlük ruh sağlığı hizmetlerinden nasıl farklılaşır?*
- 3) *Çift ve aile terapistleri, birinci basamak tedavi sürecine hangi özel bilgi ve becerileri getirir?*

Edwards ve Patterson seminerlerini birinci basamak tedavide çalışan çift ve aile terapistlerine şu önerileri vererek bitirdiler:

- “1) Sistemik düşünün,
- 2) Aileyi dahil edin,
- 3) Ailenin stresini azaltın,
- 4) Ailenin inanç sistemine hitap edin,
- 5) Ailedeki her bir bireyin hedeflerini ortaya çıkarın ve
- 6) Sınırlar ve gizlilik konusunda net olun.”

ÇATED Eğitim Komitesine seminer boyunca destekleri için çok teşekkür ediyoruz. Eğitim komitesi başkanı **Didem Doğan**'ın seminer boyunca çekmiş olduğu fotoğraflara facebook sayfamızdan erişebilirsiniz.

Seminerler ve eğitimlerle ilgili duyurular üyelerimize email grubumuz aracılığıyla duyurulmaktadır. Eğer dernek üyesiyseniz ve duyuruları almıyorsanız lütfen email grubuna eklenmek için dernek email adresine durumu açıklayan bir email gönderin: ciftveaileterapileridernegi@gmail.com

*Yrd. Doç. Dr. Nilüfer Kafescioğlu
ÇATED Başkan Yardımcısı*

AİLE DANIŞMANLIĞI/TERAPİSİ EĞİTİM PROGRAMI SEÇERKEN NELERE DİKKAT ETMEK GEREKİR?

EĞİTİM İÇERİĞİNİ İNCELEYİN!

Eğitim programı içeriklerinin aileyi bir sistem olarak ele alması ve ailelerle çalışırken gerekli olan kuramsal bilgi ve klinik beceri donanımını sağlıyor olmaları gerekir. Örnek bir eğitim içeriği aşağıda yer almaktadır.

- **Kuramsal Temeller**

- ⇒ *Sistem Teorisinin İlkeleri ve Ailelere Uygulanışı*
- ⇒ *Bireysel Gelişim ve Aile Yaşam-Döngüsü Gelişimi*
- ⇒ *Aile Biçimleri ve Sosyal Sistemler, Sınıf ve Kültür*
- ⇒ *Psikopatoloji ve İşlevsel Olmayan Aile Örüntüleri (Paternleri)*
- ⇒ *Aile Terapisi Modelleri ve Farklı Ortamlarda Uygulamalar*

- **Araştırma**

- ⇒ *Araştırma Yöntemlerini Kavrama*
- ⇒ *Aile Terapisi ile ilgili ve Aile Terapisi Müdahaleleri ile ilgili Güncel Araştırma Bulguları*

- **Etik ve İlişkili Mesleki Konular**

- ⇒ *Bireysel ve İlişkisel Konularla İlgili Etik İlkeler*
- ⇒ *Danışmanlarla Çalışmayla İlgili Yasal Konular*
- ⇒ *Aile Terapisini İlgilendiren Yasalar/Düzenlemeler/Gelenekler*

- **Klinik Beceri Gelişimi**

- ⇒ *Aile Terapisi alanında nitelikli Aile Terapisi Süpervizörlerinin Süpervizyonu Eşliğinde Bireyler, Çiftler ve Ailelerle Klinik Uygulamalar*
- ⇒ *Aşağıdaki Alanlarda Deneyimli Olmak ve Yetkinlik Göstermek:*

Danışan Sistemiyle Terapötik İlişki Kurulması

Danışan Değerlendirme ve Tanı Koyma (Sorunu Tespit Etme)

Tedavi Planı

Terapötik Müdahaleler ve Vaka Yönetimi

- **Kişisel Gelişim**

- ⇒ *Terapistin Olgunluğunu ve Farkındalığını Geliştirme Amaçlı Deneyimler (gerektiğinde terapistin kişisel terapiye, grup terapisine, aile kökeni terapisine veya çift terapisine gitmesini içerebilir).*

- **Süreklili Gelişim**

- ⇒ *Terapistin mesleki ve kişisel gelişimini sürdürmesini sağlayacak farkındalığının oluşturulması.*

UYGULAMANIN NASIL ELE ALINDIĞINA DİKKAT EDİN!

Eğitim içeriğinde yer alan ‘Uygulama’ çift ve aile ile yüz yüze yapılan görüşmeleri ifade etmektedir. ‘Uygulama Dersi’ niteliğinde verilen eğitimler aile danışmanlığı/terapisi uygulaması anlamına gelmemektedir. Eğitim ve uygulamanın eş zamanlı başlaması demek, kuramsal bilgi olmadan uygulama yapmak anlamına gelir, dolayısıyla uygulamalar temel kuramsal bilgilerin aktarılmasının ardından başlamalıdır.

EĞİTİMCİLERİN VE SÜPERVİZÖRLERİN EĞİTİMLERİNİ ARAŞTIRIN!

Eğitim programları içinde yer alan eğitimcilerin ve süpervizörlerin aile danışmanlığı/terapisi alanında yukarıdaki içerikte hazırlanmış olan sistem odaklı bir eğitimi tamamlamış olmaları (en az 300 saat), bu eğitimde elde ettikleri donanımlarla çift ve ailelerle yüz yüze görüşmelerde deneyimli olmaları (en az 150 saat), ve yaptıkları bu uygulamalar üzerinden aile danışmanlığı/terapisi alanında nitelikli bir süpervizörden en az 30 saat süpervizyon almış olmaları gerekir. Ayrıca, süpervizörlerin aile danışmanlığı/terapisi konusunda süpervizörlük eğitimi almış olmaları ve yaptıkları süpervizyonlar için süpervizyon almaları gerekmektedir.

SÜPERVİZYONLARIN NASIL VERİLECEĞİNİ ARAŞTIRIN!

Süpervizyonlara başlamadan önce temel sistemik kuramsal bilgiye sahip olmak gerekir. Süpervizyonlar, kuramsal bilgilerin aktarılmasının ardından başlayan uygulamalarla birlikte başlamalıdır. Grup süpervizyonu ve bireysel süpervizyon olarak yapılabilen süpervizyonlar için ideal olan, toplam süpervizyon saatlerinin en az dörtte birinin bireysel süpervizyon şeklinde gerçekleşmesidir. Grup süpervizyonları en fazla 6 kişilik gruplarla, bireysel süpervizyonlar ise en fazla 2 kişi ile birlikte yapılmalıdır. Eğitim alan kişilerin uygulama sırasında gözlenebilmesi ve seans sürecinde gerekli yönlendirmelerin yapılabilmesi için canlı süpervizyon uygulamaları yapılması gerekir. Canlı süpervizyonlar süpervizörün seansa gözlemci olarak katılması, aynalı odadan izlemesi ya da seans kayıtlarını izlemesi şeklinde gerçekleşebilir.

EĞİTİMLER SONUCUNDA SUNULAN BELGELERİN YÖNETMELİĞE UYGUNLUĞUNU ARAŞTIRIN!

Verilen eğitimlerin uygun/yetkili mercilerden uygunluk/onay almış olmaları önemlidir. Yönetmeliklerin dünya standartlarını yakalama yönünde değişim gösterebileceğini göz önüne almakta fayda vardır. Mevcut yönetmelikte yer almayan pozisyon ve kadrolara eleman yetiştirmeye yönelik eğitimlere katılmak sorumluluğu öğrencilere ait olduğundan, yönetmelik içeriklerinin ve değişikliklerinin takip edilmesi önerilmektedir.

EĞİTİM KATILIMCILARININ DANIŞMANLIK BECERİLERİ SEVİYESİNİ ARAŞTIRIN!

Eğitime katılan öğrencilerin danışmanlık alanındaki kuramsal bilgi ve becerilerindeki farklı seviyeler eğitim sürecine yansımaktadır. Farklı meslek gruplarından kişilerin bir arada bulunduğu eğitimlerde eğitim içeriğinin danışmanlık becerileri anlamında farklı seviyelere hitap edecek şekilde hazırlanmış olmasına dikkat etmek gerekir.

*Özge Alkanat,
Uzman Psikolog
Çift ve Aile Terapisi Doktora Adayı
ÇATED Kurucu Üye*

ÇOCUKLUK YARALARIMIZI KİM İYİLEŞTİRECEK?

İlişki örüntülerini gözden geçirme farkındalığı olan her insan gibi, ben de zaman zaman hem de bu konunun artık uzmanı olduğum için bu soruları kendime sorarım: Neden bazı kişilere diğerlerinden daha fazla ilgi ve yakınlık duyarız? Romantik ilişkinin yoğunluğunu oluşturan nedir? Nedir ilişkiler bittiğinde harap edip yıkan? Neden bir başkasını bulmak varken bu aynı kişide takılı kalmak?

Harville Hendrix (1988)'e göre eş seçimimizde bilinçaltımızın önemli rolü vardır ki bu da bilinçli olarak oturup da yukarıda bahsettiğim soruları sorup düşünmekten oldukça farklı bir şey. Hendrix, ilkel beyni modern beyinden ayırır ve odak noktası yapar. İlkel beynimizle diğer insanlarda dikkat ettiğimiz ya da algıladığımız şeyler “ bu kişi bana iyi bakabilir mi?”, “ ekonomik açıdan beklentilerimi karşılayabilir mi?” gibi ilkel sorulardır. Etrafımıza bir bakarsak, çoğu kişide kolaylıkla gözlemleyebileceğimiz bir durum aslında. Bu imkânlar yoksa, belki de bir çoğumuz potansiyel eş ile oyalanmıyoruz bile artık vakit kaybetmemek için. Ne de olsa iki gönül bir olunca samanlık seyran olmuyor artık. İlkel beynimizin bir diğer fonksiyonu da örüntüleri fark etmek. Örneğin, limbik sistemimizdeki amigdalanın korku ile (ve daha başka duygularla) ilgili deneyimleri vardır. Bu örüntü haline gelmiş eşleşirmeyi de öğreniriz serebral korteks aracılığı ile. Sevgi ve önemsenmeyi de aynı şekilde fark ederiz. Kısacası ilkel beynimiz, limbik sistemimiz ve otonom sinir sistemimiz ailemizde olan nitelikleri tanıır ve bunu aşk ilişkilerimizle de eşleştirir.

Yani Hendrix'e (1988) göre bilinçaltımızda yaptığımız şey aşık olduğumuz kişide ya da eş olarak seçeceğimiz kişide ebeveynlerimizin (kadınlar baba- erkekler anne ya da belki de abla ile) hem pozitif hem de negatif nitelikleri aramaktır. Eğer sıcak, ilgili, şefkatli kardeşler arasında hakkaniyetli, esprili, becerikli bir ebeveyn ile yetişmişseniz kuvvetle muhtemel alışık olduğunuz bu tarz sizin böyle bir eş veya partnere kaymanızda etkili olacaktır. Fakat aynı şekilde, ebeveynlerimizin negatif nitelikleri de eş ve partner seçimimizde etkilidir. Oldukça ciddi, soğuk, sevgisiz, ilgisiz, evlatları arasında cinsiyet ayrımı yapan, duygularınızı zerre kadar önemsememiş yersiz ve boş hakaretler eden, sevimsiz, herkesi eleştiren bir baba düşünün- ki ben kolayca gözümde canlandırdım- o zaman da bu şekilde bir partner veya eş adayı mı bize cazip gelecek deneyimlediğimiz en büyük talihsizlik ebeveyn modeli yüzünden? Ne dersiniz?

Freud'a göre bizi en çok çeken, çözülmemiş olan ebeveyn ilişkilerimizi çözebileceğimiz ilişkilere kayma eğilimimizdir. Zaten buna çok aşına olduğumuzdan da içinde oldukça rahat edeceğimiz ilişki biçimidir bu. Peki bu denli acı veren, acıtan bir şeyin (ilişkinin) içinde nasıl rahat ederiz? Neden aynı alışkanlık ve aşinalığı yaratmaya meylederiz? Neden farklı olana karşı bu ilgisizliğimiz ya da güvensizliğimiz?

Ebeveynlerimizin olumlu niteliklerinden ziyade olumsuz niteliklerini bulduğumuz partnerlerde takılıp kalmamızın altında yatan fikir, Hendrix'e göre, çocukluk yaralarımızı tekrar sahnelemek istememizdir. Örneğin asla ulaşılmayan, duygusal olarak mesafeli, acımasız, sizi sevmek zorunda olmadığını söyleyen bir babanız varsa, muhtemelen mesafeli, ciddi, sevgisini öyle ulu orta göstermeyen bir erkeğe ilgi duyarsınız yaralarımızı sarmasını bekleyerek. Sonra da tıpkı çocukluğunuzda yaptığınız gibi sürekli olarak kendinizi suçlarsınız: “her şey ben böyle olduğum için, her şey benim yüzümden. Bu sefer farklı davranacağım ve o artık beni çok sevecek. Artık onun istediği gibi birisi olacağım. O zaman belki onu kontrol altında tutabilirim ve beni terk edip gitmesine, bana mesafeli davranmasına engel olabilirim, beni daha çok sevmesini sağlayabilirim”.

Çocukluğumuzdan gelen en yerleşik yaralardan biri bağlanma ihtiyaçlarımızın karşılanmamış olmasıdır. Güvende hissetmek, sevildiğimizi ve koşulsuz kabul edileceğimizi hissetmek ebeveynlerimizden bize aktarılabilecek en büyük mirastır. Diğeri ise özerkliğe olan gereksinimimizdir ki ne yazık ki kültürümüzde en sık görülen veya fazla kopuk olmak bunu gendede tutmaktan daha kolay ve başarılıdır gözüküyor. İlginç olan ne biliyor musunuz? Her ikisi de birbirine son derece ilgi çekici geliyor ve “boşluk dansını” başlatıyorlar. Birbirleri ile duygusal bir bağlantı kurmaya çalışıyorlar fakat soğuk ve mesafeli duran fazla yakınlaştığını hissettiği anda bilinçaltında bir kaygı yaşıyor ve boğuluyormuş gibi hissediyor. Sonraki adımı ise hissettiği yakınlığı sabote etmek ve partnerini kendinden uzaklaştırmak ve aniden eleştirel olmaya başlamak. Uzun lafın kısası, var olan bir mesafede, eğer partnerlerden biri birkaç adım atarsa diğeri kendini güvende hissetmek için aniden geri adım atıyor ve sonradan geri adım atan yeniden birkaç adım yaklaştığında bu sefer diğeri kaçıyor. Bir çeşit dans başlıyor. Buna “boşluk dansı” deniyor. Çiftlere düşen bunları fark ederek ilişkilerinde aktif bir rol almak. Danslarını yaparken ilişkilerindeki farkındalıkların ne kadar yüksek olduğunu değerlendirmek yoksa birbirlerine farkında olmadan, bilinçaltından gelen sesle “ tüm çocukluk yaralarından sen sorumlusun, beni mutlu etmekten de sen sorumlusun ve burada her şey sana düşüyor mu” diyorlar? Ki bunlar çok büyük ve gerçekçilikten de oldukça uzak beklentiler olurdu.

Herkesin bunun ötesine geçmeyi başarması ve ilişkisini bilinçli ve farkındalığı yüksek bir şekilde yaşaması dileğiyle...

Kaynakça:

Hendrix, H. (1988). *Getting the love you want*. Melbourne, Victoria: Schwartz & Wilkinson.

Bahar Erden, Yüksek Lisans Adayı

Doğuş Üniversitesi

Çift ve Aile Terapisi Yüksek Lisans Programı

AİLE SİSTEMİ

İnsanlar izole bir şekilde yaşamazlar, başka insanlarla sürekli etkileşim içindedirler. Davranışlarımızı derinden etkileyen en temel sosyal grup ailedir. 1950'lerde gittikçe ailenin önemini farkederek ruh sağlığı uzmanları, Aile Sistem Teorisini geliştirdiler ve bireylerde görülen ruhsal sorunların tek başına anlaşılmasının mümkün olmadığını, dahil oldukları aile sistemi içinde ele alınması gerektiğini vurguladılar.

Aile sistem teorisi basitçe bir terapi tekniği değildir. Aile bireyleri arasında mevcut olan bağı inceleyen ve aile bireylerinin nasıl birbirini etkilediğini açıklamaya çalışan bir düşünce sistemidir. Teoriye göre aile, sadece bir grup insanın toplamı değildir, daha fazlası vardır, adeta aileyi yöneten gizli bir güç olduğu hissedilir.

Aileyi Yöneten Gizli Güç

Her ailenin tüm üyeleri tarafından kabul edilen ve sessizce anlaşılacak kuralları, rolleri, sınırları vardır. Çoğu aile üyesi oturup bu kuralları belirlemek üzere konuşmaz ama herkes ailenin kurallarını anlar ve kabul eder. Örneğin: kim ne zaman nerde nasıl konuşacağını bilir ve bu kuralların dışına çıkarsa aile üyeleri tarafından bir tepki ile karşılaşır. Bunun sebebi aile dengesinin oldukça hassas olmasıdır ve birinin davranışının tüm aile üyelerini etkilemesidir. Aile üyeleri karşılıklı ihtiyaçlarını karşılamak, her bir üyenin büyümesini sağlamak ve gelişmesine destek olmak için çalışır.

Her Aile Eşsizdir

Aile kuralları ve bireylerin üstlendiği roller, her aileye göre farklıdır. Karakteristik özellikler, kültürel farklılıklar ve pek çok farklı etkene bağlı olarak görülen çeşitlilik, her ailenin kendine özel bir kombinasyon geliştirmesini ve bu açıdan eşsiz olmasını sağlar.

Aile Etkileşim Sistemi

Her aile üyesi hem birbirine bağımlı, hem birbirinden bağımsız olarak hareket eder. Sürekli olarak iç ve dış dünyadan gelen etkilere karşı değişmemek için direnir ya da yeni şartlara adapte olmaya çalışır. Bu iki birbirine zıt davranış ailenin sınırlarını, aile üyelerinin rollerini, birbirlerine karşı davranışlarını sürekli olarak yeniden belirlemesini ve değiştirmesini gerektirir. Böylece aileler tüm bireylerini çeşitli seviyelerde etkileyen değişimleri geçirmeye çalışırlar.

Ailenin Hassas Dengesi

Ailenin dengesinde hassasiyet özellikle kriz anlarında, alışıldık düzenin bozulması tehditi yaşandığında belirginleşir. Aile bireylerinden birinin iş saatlerini değiştirmesi kadar basit bir durum bile ciddi bir kriz haline gelebilir.

Örneğin yıllarca yurtdışında çalışmış bir baba emekliye ayrılınca ve artık diğer aile üyeleriyle birlikte geçirecek daha fazla zamanı olduğunda ne olur? Aile üyeleri babanın artan ilgisini kendi işlerine karışmak olarak algılayabilir. Bu değişime tepki gösterirlerse baba çocuklarının kendisine saygı göstermediğini ya da kendisini istemediklerini düşünebilir. Diğer taraftan baba daha önce dikkat etmediği problemleri görmeye başlayabilir. Eşi kendisine farklı aktiviteler geliştirmiş olabilir ve bu aktiviteleri bırakmak istemeyebilir ya da babanın çocuklarıyla daha fazla ilgilenmeye başlamasına tepki gösterebilir. Anne yıllar içinde bütün gücün kendisinde olmasına alışmış ve bu gücü paylaşmak istemiyor olabilir. Tüm bu gerginlikler ve problemler karşısında baba daha fazla yakınlaşmanın yarattığı bu yeni sorunlarla baş etmek istemeyebilir, televizyon seyretmenin ya da dışarda zaman geçirmenin daha iyi olacağına ve bu sorunları göz ardı etmenin daha iyi olacağına karar verebilir.

Aile içinde yaşanan bu türden değişimler, bütün sistemin adapte olmasını gerektirir ve her bir aile üyesinin üzerinde sıkıntılar ve zorluklar yaratabilir.

Kaynakça:

Watzlawick, P., Beavin, J. H. & Jackson, D. D. (1967). *Pragmatics of human communication*. New York: Norton.

Çiğdem Alper
Uzman Aile ve Evlilik Terapisti

DUYURULAR

ÇATED DENETİM KURULU ÜYESİ PINAR İLKKARACAN, BM'İN KADININ STATÜSÜ KOMİSYONU TOPLANTISINA KATILDI.

"Bu sene 4-15 Mart tarihleri arasında New York'ta gerçekleşen Birleşmiş Milletler Kadının Statüsü Komisyonu (KSK) toplantısının konusu "Kadına Karşı Şiddet"ti. Toplantıya ÇATED Denetim Kurulu üyelerimizden Pinar İlkaracan Türkiye Hükümeti'nin resmi delegasyonu üyesi olarak katıldı ve Türkiye'yi temsilen ana müzakerecilerden biriydi. Toplantıda, İran, Rusya, Vatikan liderliğindeki dini sağ ideolojideki Katolik ve Müslüman ülkelerin büyük direncine rağmen kadına karşı şiddet konusunda çok ilerici kararlar alınması mümkün oldu. Türkiye bu ilerici kararların alınmasında delegasyonda yer alan Pinar İlkaracan ve Selma Acuner gibi STK temsilcileri sayesinde öncü rol oynadı.

Toplantı kararlarında en çok altı çizilen, kadına karşı şiddetin önlemesi için hükümetlerin konuya bütüncül bir yaklaşımla ele alması; tüm şiddet gören kadın ve çocuklara şiddeti önleme ve izleme hizmetlerinin multi-disipliner bir koordinasyonla, kolay ulaşılabılır şekilde verilmesi; ve bu konuda sivil toplum örgütleriyle azami iş birliğine gidilmesi zorunluluğu oldu.

ÇATED'i çok yakından ilgilendiren kararlardan biri de şiddet yaşanan ailelerde arabuluculuk konusu. BM 57. KSK kararlarının (g) maddesi, kadına ve kız çocuklara şiddet durumunda tüm zorunlu arabuluculuk ve aile danışmanlığı hizmetlerinin yasaklanması için devletlerce tüm yasal ve diğer önlemlerin alınması gerektiğini belirtiyor.

Toplantı hakkında bilgilere ve kararlarına ulaşmak için: <http://www.un.org/womenwatch/daw/csw/57sess.htm#part>

KONGRELER

VI. Işık Savaşır Klinik Psikoloji Sempozyumu
17-19 Mayıs 2013, Boğaziçi Üniversitesi, İstanbul, Türkiye
<http://www.isiksavasirsempozyumu2013.org/>

38. Uluslararası Grup Psikoterapileri Kongresi
30 Mayıs-1 Haziran 2013, İzmir, Türkiye
<http://bergamakongresi2013.com/tr/>

13. Avrupa Psikoloji Kongresi (European Congress of Psychology)
9-12 Temmuz 2013, Stockholm, İsveç
<http://www.ecp2013.se/>

Uluslararası Klinik ve Danışmanlık Psikolojisi Kongresi
06-09 Ağustos 2013, İstanbul, Türkiye
<http://www.cpsyc.org/>

Amerikan Evlilik ve Aile Terapisi Derneği Konferansı (AAMFT)
17-20 Ekim 2013, Portland, Oregon, ABD
http://www.aamft.org/iMIS15/AAMFT/Events/2013_Annual_Conference/Content/Events/Annual_Conference.aspx

8. Avrupa Aile Terapisi Kongresi (European Family Therapy Association Congress)
24-27 Ekim 2013, İstanbul, Türkiye
<http://www.efta2013.org/>

8.Ulusal Alkol ve Madde Bağımlılığı Kongresi
28 Kasım- 01 Aralık 2013, İzmir, Türkiye.
<http://www.ulusalbagimlilik2013.com/>

ÇATED SİSTEMİK BÜLTEN YAZIM KURALLARI

1. Bülteneye gönderilecek yazılar Times New Roman fontunda ve 9 numaralı font büyüklüğünde, tek satır aralığı bırakılarak, iki yana dayalı şekilde (justified) ve türkçe karakterlerle yazılmış olmalıdır (Türkçe karakterlerle yazılmamış yazılar kabul edilmeyecektir). Yazı içerisinde gerekli yerlerde paragraf ayrımı yapmak için paragraflar arasında bir satır boşluk bırakılmalıdır.
2. Yazılarda Türk Dil Kurumu'nun yazım klavuzu örnek alınmalı, yabancı sözcüklerin yerine olabildiğince Türkçe sözcükler kullanılmalıdır. Türkçede pek alışılmamış sözcükler yazıda kullanılırken ilk geçtiği yerde yabancı dildeki karşılığı parantez içinde verilmelidir (İngilizce).
3. Yazıların içeriği Çift ve Aile Terapisi Derneği'nin (ÇATED) amacına uygun olmalıdır. Derneğin amaçlarına tüzükten ya da websitesinde ulaşabilirsiniz: www.cated-tr.org
4. Seçilen konuyla ilgili olarak yapılan güncel araştırmalara yer verilmeli ve metin içerisinde kaynaklarla desteklenmelidir.
5. Metin içerisinde geçen tüm kaynaklar, yazının sonunda yer alacak olan "Kaynaklar" listesi içerisinde yer almalıdır.
6. Kaynaklar listesinde yer alan tüm kaynak adlarına, metin içerisinde mutlaka atıfta bulunulmalıdır.
7. Metin içinde kaynaklara atıfta bulunurken yazarların soyadları ve yayın tarihi kullanılır.

Örnekler:

Karaca (2007)...
Karaca'ya (2007) göre...
Shulls ve Baker (1997)...
Shulls ve Baker'a (1997) göre...
Yellow, Smart ve Artus (2010)...

8. Kaynaklar listesinde kaynaklar alfabetik sıra ile verilmelidir.
9. Bülten için gönderilen yazılar, derneğin amacına ve bültenin o sayısının içeriğine uygun olup olmadığına göre Sistemik Bülten'in "Yayın Kurulu" tarafından değerlendirilir.
10. Yayın Kurulu yazıda gerekli gördüğü yerlerde düzeltmeler yapabilir.
11. Yazılarda ifade edilen düşüncelerden yazarları sorumludur.

Bu kuralların bazıları Türk Psikologlar Derneği'nin Yazım Kuralları ve Genel İlkeleri'nden alınmıştır:

<http://www.turkpsikolojidergisi.com/default.aspx?pfn=staticHTML&shfn=yazimKurallari>

**DERNEK ADRESİ VE
İLETİŞİM**

Kulaksız Cad. Büyük

Çarşı No:5 D:11

Kasımpaşa İstanbul.

Tel: 0533 608 35 68

E-mail:
ciftveaileterapiidernegi
@gmail.com

Sosyal Medyada ÇATED

Derneğimiz ile ilgili gelişmeleri artık facebook sayfamızdan da takip edebilir ve bizimle geri bildirimlerinizi bu sayfa aracılığı ile de paylaşabilirsiniz:

Facebook adresi: <http://www.facebook.com/CiftVeAileTerapileriDerneği>

Twitter adresi: <https://twitter.com/CatedDernek>